

Even uw aandacht...

Deze 'smaakmaker' laat u toe kennis te maken met dit werk.

Dit tekstfragment mag niet gebruikt worden voor opvoering. Het mag niet worden gedownload, afgedrukt of verder verspreid.

Indien deze smaakmaker u bevalt, raden we u aan het volledige toneelstuk te ontlenen en te lezen voor u tot de aankoop van boekjes voor opvoering beslist.

Veel leesplezier!

REPELSTEELTJE

Toneelspel door en voor kinderen

naar een sprookje van Grimm

door

Willy Duts

1812 uit "Kinder und Hausmärchen"

Het was misschien de juiste tijd om sprookjes op te tekenen,
aangezien die ze moeten behoeden steeds zeldzamer worden.

Toneelfonds J. Janssens

Antwerpen - 1997

Nr. 1350

OPVOERINGSRECHT

Het opvoeringsrecht wordt verkregen na aankoop van tenminste VIJFTIEN tekstboekjes bij de uitgever en na betaling van de verschuldigde auteursrechten aan:

S.A.B.A.M.
Aarlenstraat 75-77
1040 Brussel 4

Na aankoop van het verplicht aantal boekjes krijgt men van de uitgever een aankoopbewijs. Dit bewijs moet samen met een aanvraagkaart waarop plaats en datum(s) van opvoering werden ingevuld, minstens veertien dagen voor de opvoering(en) naar S.A.B.A.M. worden gestuurd.

Men is volgens de Auteurswet strafbaar als men gebruik maakt van gekregen, gehuurde, geleende of gecopieerde boekjes.

Wanneer men niet voldoet aan de hier opgesomde voorwaarden, worden de geldende auteursrechten met 100% verhoogd.

Voor Nederland wende men zich tot:

I.B.V.A "Holland"
Postbus 363
1800 AJ Alkmaar.

cop. 1987 Toneelfonds J. Janssens/Willy Duts

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvuldigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotocopie, microfilm of op welke wijze ook zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Rolverdeling

- Verteller : Liefst een volwassene
- Konijnen : - Langoor : grootste konijn
- Pelsje
- Wipje
- Snorretje
- Huppel
- Knabbel
- Lakeien
- Knechten
- Meiden
- 4 Raadsheren
- Koning
- Boer
- Oud vrouwtje
- Klokkeluiders
- Molenaar
- Katrien
- Edellieden : Herbergbezoekers
- Soldaten
- 2 wachters
- Muisjes : - Spits
- Knaagkaas
- Pluisje
- Knoopstaart
- Roosje
- Repelsteel : met enkele vrienden, o.a.
- Jappebel
- Bokkebaard
- Krombek
- Krabbepoot
- Spinnen : - Zespoot
- Webje
- Kobbe

Motje : de nachtvlinder

Slak

Uil

Orkestje om de liedjes te begeleiden.

Bij de samenkomst van de dieren kan men nog enkele andere dieren inschakelen.

Men kan ook nog decor-wisselaars laten funktioneren.

Decor

Het decor kan steeds in wisseling opgebouwd worden met zetstukken.

Dit kan op een beperkte ruimte.

Wanneer men voor een vast decor kiest kan men best op verschillende niveaus werken.

Er is nodig :

- een molenaarshuisje (watermolen) met klein herbergje en konijnshok.
- troonzaal (kan voorgesteld worden met een troon)
 - bibliotheek
 - torenkamer
 - slaapkamer
 - balzaal

Dit kan met beperkte middelen gesuggereerd worden.

- rotshuisje met struiken
- klokkenhuisje : de klokken kan men eenvoudig voorstellen met flessen, gevuld met water, gedecoreerd met kartonnen of schuimrubberen klokken. Eventueel zou de klokkeluiders bij het orkest kunnen plaatsnemen.

De verteller en de klokkeluiders kan men ook een vaste plaats geven in het decor.

Wanneer men over een talentvol acteur (of actrice) beschikt, zou deze zich tussen de andere spelers kunnen bewegen.

Klokkeluiders en verteller zijn Deus ex machina-figuren.

Belichting moet uiteraard fijn verzorgd worden om de scene-wisseling goed tot zijn recht te laten komen.

Men kan bij de wisseling van de zetstukken nog enkele werkpersonages inschakelen.

De verteller wordt liefst door een oudere persoon gespeeld.

Voorspel

Verteller : Ik zal je een sprookje vertellen en hoe vreemd ook de taal soms, je kunt alles verstaan als je er maar in gelooft. Voor ons kinderen is het niet moeilijk, maar het wordt wel echt moeilijker als je een dagje ouder wordt.

Weet je nog dat er heel, heel lang geleden kabouters en elfjes bestonden, dat wil niet zeggen dat ze nu niet meer bestaan, jawel hoor. Als je niet veel geluk hebt in je leven, heb je meer kans om hen te ontmoeten. Het was ook de tijd dat de dieren nog konden praten. Jammer gebeurt dit maar zelden meer. Maar toch ...

(bij het molenaarshuisje - konijnehok)
(konijnen knabbelen rustig worteltjes)

Langoor : (grootste konijn)

En voor schone klavervelden moet je zeker opletten. Overal staan er strikken gespannen.

Pas op voor de mens, het is een leep wezen. Soms wil hij je gewoon strelen en hop, hij heeft je voor altijd.

Pelsje : Zo is mijn grootvader aan zijn einde gekomen. Veel te naïef.

Wipje : Ze zijn voor niets te betrouwen.

Pelsje : Hoe ouder ze worden des te ...

Langoor : Pelsje !

Pelsje : En toch is 't zo !

Snorretje : Je hebt gelijk. Ze willen je altijd in het ootje nemen. Onlangs heb ik uren in een wortelveld gezeten en die meneer met zijn strooien hoed bleef maar wachten en uitkijken, de armen wijd opengespreid, net alsof hij wilde zeggen, kom maar ...

Wipje : Ha, ha maar dat was geen mens, wel een vogelverschrikker.

Snorretje : Toch belachelijk.

Pelsje : En dan maar stoer doen met hun vuurstokken, pang, pang.

Verteller : Ja, ja genoeg nu. Zo dadelijk beginnen ze nog te roddelen ook en je kan nooit weten.

Pelsje : (tot verteller)
't Is toch waar zeker.

Verteller : Niet mee moeien lijkt me nu 't verstandigste.
In die tijd leefde er een koning, Roeland heette hij. Hij was nog erg jong. Hij wilde het beste voor zijn onderdanen. Ze mochten bij hem om raad vragen, hun grieven of tevredenheid vertellen. De koning werd dan altijd bijgestaan door een aantal raadgevers. Ze waren de geleerdsten van het land. Hun wijsheid hadden ze in dikke boeken gevonden, oude en nieuwe.
Kom mee even in de rij ...

(bij de koning - troonzaal)
(de koning is omringd door de raadsheren)

- Lakei : De volgende !
- Boer : Sire, de konijnen plunderen mijn velden. Mijn hele oogst is vernietigd. Ik heb zeven kinderen en een vrouw. Alstublieft sire !
- Koning : (vraagt raad aan een raadsheer)
- Raadsheer : In orde majesteit.
(geeft uit een zak wat voedsel)
- Koning : Hier en probeer volgende keer je velden te beschermen tegen de konijneplaag. Plaats hier en daar wat strikken, hier is een hulp.
- Boer : Dank U, sire.
- Vrouwetje : Majesteit, al jaren sprokkel ik hout in de bossen dicht bij huis. Nu heeft de boswachter het verboden en de winter staat voor de deur.
- Koning : (vraagt raad aan een raadsheer)
Ga achter het paleis hout sprokkelen dan worden mijn bossen wat netter. Ik heb er de tijd niet voor.
- Vrouwetje : Dank U, koning Roeland. Maar 't is zo ver. Ik ben al wat oud, mijn benen doen het niet meer.
- Koning : (vraagt raad aan een raadsheer)
- Raadsheer : In orde hoogheid.
(haalt wat goudstukken uit beurs)
- Koning : Hier, neem af en toe de postkoets.
- Verteller : Een die nooit kwam klagen en die altijd tevreden was, was een molenaar. Hij woonde in één van de meest afgelegen gebieden van het land, aan de rand van een bos, bij een rivier waar het water

rivier waar het water vredig stroomde. Wellicht was het daarom dat hij nooit zijn beklag kwam doen bij de koning.

Hij woonde er samen met zijn enige dochter Katrien, zijn vrouw was lang geleden gestorven, kort nadat Katrien geboren was. Om wat bij te verdienen baatte hij een kleine herberg uit voor de toevallige klanten. Eén gebrek had de molenaar : opscheppen ! Zo is alles begonnen ... en waartoe een gebrek leiden kan ...

Ie deel

(bij de molenaar - drie heren - Katrien voedert de konijnen)

Molenaar : Hij had wel drie koppen en met èèn houw links kapte ik ze allen tegelijk af.

Man (1) : 't Is niet waar ?

Molenaar : Nooit heb ik zo'n draak gezien.

Man (2) : Ongelooflijk !

Molenaar : Je zou versted staan.

Man (3) : Zulk verhaal heb ik nog nooit gehoord.

Molenaar : En je gelooft het of niet ... Die koppen waren nog niet tot bij mijn voeten gerold of er groeiden onmiddellijk andere aan.

Man (2) : En toen ?

Molenaar : En toen ? Met èèn houw rechts moesten die eraan geloven.

Man (1) : Hoe durft ie het ?

Man (3) : Jij bent een dapper man.

Man (1) : Er groeiden weer nieuwe koppen aan ?

Molenaar : Ha, neen ! Zo zou de draak nooit te doden zijn. Vooraleer ze nu de tijd hadden om er weer aan te groeien, trok ik mijn mes, gooide het, zonder mikken, recht in het hart van dat vreselijk gedrocht. Het lelijke gevaarte plofte zwaar tegen de grond. Ik telde zesendertig poten.

Man (2) : Geweldig !

Man (1) : U bent een sterk man.

Molenaar : En rijk !

Man (3) : Rijk ...
 (barst in lachen uit - de anderen doen mee)
 Rijk, laat me niet lachen. Je verhaal kan waar zijn, alhoewel ... Maar rijk ...? Dat geloof ik nooit.

Man (1) : Neen, molenaar, het rad van je molen is verroest en bovendien nog versleten ook. Ik zie dat je niet veel werk hebt. Hier, vul de glazen nog eens, zo verdien je nog wat.

Molenaar : Katrien !

Katrien : Ja vader.

Molenaar : Breng voor de heren nog een glas bier.
 (terwijl Katrien de tafel afruimt om nieuwe glazen te brengen)
 Kijk heren, dat is nu mijn rijkdom.
 (ze verdwijnt)

Man (1) : Een flinke dochter heb je wel, maar als ze jouw dochter is, zal ze niet veel te erven hebben.

Molenaar : Heren, ze wordt ooit nog eens koningin.

Man (3) : Koningin ... Onze koning moest het horen.
 (lacht)

Man (1) : Geen slecht idee. We kunnen haar voorstellen, onze koning is nog vrijgezel en hij zoekt al jaren een mooie lieve vrouw.

Man (2) : Ja, kom haar voorstellen bij de koning. Wij zullen een goed woordje voor haar doen. Wij zijn gezanten van de koning.

Verteller : Dit voor volwassenen : toen ook al was er sprake van bevoordeligen ...

Molenaar : Oh heren, ik wist niet dat jullie ...
 (buigt)

Man (2) : Wij kunnen zijne majesteit in ieder geval meedelen
 dat er nog mensen zijn in zijn rijk die niet veel
 bezitten en toch tevreden zijn.

Katriden : (op)
 Alstublieft heren ...

Molenaar : Inderdaad, edele heren, veel bezit ik niet, alleen
 deze molen en mijn dochter (neemt Katrien vast)
 die van stro goud kan spinnen.

3 Heren : (willen allen drinken - de ene proest het uit - de
 andere wilde net drinken en kletst wat over zijn
 kleren - de derde zit met het glas aan de mond en
 kan van verstomming niet verder)

Katrien : Maar vader toch ...

Molenaar : (terzijde)
 Dit is onze kans Katrien ...

Man (3) : (terwijl hij zijn glas neerzet)
 U zei ...

Molenaar : Dat mijn dochter van stro, goud kan spinnen.

Man (2) : Nu breekt mijn klomp, als't even op zijn Hollands
 mag.

Man (1) : Dat van die draak zou ik nog kunnen geloven ...

Molenaar : Zo zie je maar heren dat de wonderen de wereld
 niet uit zijn.
 (licht uit - decorwisseling)

Verteller : Helemaal verbouwereerd zijn de koninklijke ge-
 zanten naar het paleis van koning Roeland weer-
 gekeerd. Onderweg hebben de heren nog lang na-
 gepraat of ze wel iets aan de koning zouden ver-

tellen over die gekke molenaar die zo opscheppen kon. Alhoewel ze in hun binnenste twijfelden.

Er moest eens iets van waar zijn.

Katrien was boos op haar vader die zo gekscheerde.

Zij kon immers helemaal niet spinnen. Haar moeder had het haar niet kunnen leren.

Ze zocht troost bij haar konijnen.

(licht op konijnen - ondertussen decorwisseling --> troonzaal)

Langoor : Jou vader Katrien kan iemand wat op de mouw spelden.

Pelsje : Ik heb mijn buikje moeten vasthouden toen hij over die draak vertelde. Zesendertig poten.

(schatert het uit)

Twintig, tot daartoe.

Snorretje : Och jij, draken bestaan immers niet.

Wipje : Nee ? Pas maar goed op, jij hebt wel schrik van een vogelverschrikker.

Snorretje : (wordt boos en wil vechten)

Langoor : Ophouden allebei. Geen gekibbel.

Draken bestaan alleen in sprookjesverhalen.

Niet getreurd, Katrien, je vader meende dat niet.

Katrien : Ik weet het, maar zo kunnen we wel in de knoei geraken.

Knabbel : Jij denkt toch niet dat die heertjes daarin zijn gelopen. Zo dom zijn ze ook weer niet.

Langoor : Kom, we spelen nog een spelletje voor het avond wordt.

Pelsje : Ja, dat aftelrijmpje en om de beurt je nest in.

Langoor : Goed, maar niet morren als je er aan bent.
 Beloofd !

Allen : (leggen beide pootjes = handen op de staart)
 Beloofd op ons staartje.

Langoor : Katrien, jij mag inzetten, ik stop ze wel onder de
 wol.
 (samen zingen ze dan een aftelrijmpje zodat elk
 konijn om beurt naar zijn nestje kan - bij 't af-
 scheid geeft ieder een kus aan Katrien)
 Zo, iedereen onder de wol en jij ook Katrien en
 lekker slapen.

Katrien : Slaap lekker en tot morgen.

Langoor : Tot morgen.
 (Langoor vlijt zich bij de anderen neer - Katrien
 gaat het huis binnen)

Verteller : Zo was het rustig geworden. Vader-molenaar was met
 een glimlach om de mond in slaap gevallen. Katrien
 had het wel wat moeilijker. Ze lag nog een tijd-
 je te dubben. Uiteindelijk had het zandmannetje
 haar toch in slaap gekregen. Och ja, excuseer, maar
 die was ik haast vergeten, onze klokkeluiders. Ik heb
 hem nog niet eens de kans gegeven de tijd aan te ge-
 ven. Je moet hem soms wel pardonneren, af en toe ver-
 geet hij de tijd wel eens. Hoe kan het ook anders,
 hij doet dit al jaren. Zelf weet hij niet eens hoe-
 veel jaren hij er al op zitten heeft.
 Daar is hij, hij luidt de nachtklok nu.

Klokkeluiders : 't Is twaalf uur.

Verteller : Toch was er één man in heel het land die de
 slaap niet kon vatten. Hij zat al uren op zijn troon
 na te denken. Hij hield het niet voor mogelijk wat

de heren hem verteld hadden : goud kunnen spinnen van stro.

(scène troonzaal)

Koning : Dat kan toch niet, stro ... goud. En als het kan moet ze onmiddellijk hierheen gebracht worden.

(staat op - loopt heen en weer - belt plots - een knecht in pyama en slaapmuts verschijnt)

Knecht : (geeuwt)

Waarmee kan ik U van dienst zijn si- (geeuwt) re ?

Koning : Zadel een paard, stuur de snelste bode naar de molenaar en breng zijn dochter hier.

Knecht : Maar ...

Koning : Geen vragen stellen en vlug.

Knecht : Komt in orde, si- (geeuwt) re.

(weg)

Koning : (gaat op troon zitten)

Zou ik denken.

Komt in orde. Zij kan ons land redden.

Goud ... goud.

Stro moet ik hebben.

(belt)

Knecht : (komt op - zelfde kledij als vorige)

Wat een drukke nacht.

Koning : Inderdaad, een drukke nacht.

Knecht : Waarmee kan ik U nog eens van dienst zijn si-

(geeuwt) re ?

Koning : Laat de stalknechten zoveel mogelijk stro uit de stallen halen en naar de torenkamer brengen.